

Asia: VN/24182/2023

Eläinsuojelurikosten rangaistukset ja eläintenpitokiello - Arviomuistio

Näkemyksenne eläintenpitokiellon käytön lisäämisestä ja kiellon keston pidentämisestä?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Eläinten hyvinvointikeskus katsoo, että eläinsuojelurikoksen kyseessä ollessa eläinten hyvinvoinnin turvaamistoimena eläintenpitokiellon määräämisen tulee olla selkeä pääsääntö ja kiellon määräämättä jättäminen poikkeus, joka on erikseen perusteltava. Perusteena poikkeukselle voivat olla vain erityisen painavat syyt, joiden tulee liittyä eläintenpitokiellon määräämisen tarkoituksperiin eli tilanteen arviointiin eläinten hyvinvoinnin turvaamisen kannalta. Kiellon tarpeellisuutta tulee arvioida sekä rikoksen kohteena olleiden eläinten turvaamisessa että uusien rikosten ehkäisyn kannalta.

Lain esitöissä on syytä laajemmin kuvata perusteita, joilla eläintenpitokiello määrätään koskemaan kaikkia lajeja tai vain joitain eläinlajeja. Perusteita eläintenpitokiellon määräämiseksi kaikkia lajeja koskevana ovat ainakin törkeän eläinsuojelurikoksen tunnusmerkistön kaksi ensimmäistä kohtaa eli se että rikos tehdään erityisen raa'alla tai julmalla tavalla, ja se, että rikoksen kohteena on huomattavan suuri määrä eläimiä. Lisäksi jos rikos on kohdistunut sekä seura- ja harrastuseläimiin, kuten koiriin tai kissoihin että tuotantoeläimiin kuten nautoihin tai sikoihin, voidaan tekijän katsoa osoittaneen sellaista välinpitämättömyyttä kaikkien eläinten hyvinvoinnista, että hänen on katsottava olevan soveltumaton tai kykenemätön huolehtimaan minkään eläinlajin eläinten hyvinvoinnista.

Lain esitöissä tulisi laajemmin kuvata myös perusteita, joilla eläintenpitokiellon pituutta arvioidaan. Perusteita eläintenpitokiellon määräämiseksi pysyvänä olisivat ainakin tekijän korkea ikä, jolloin voidaan ajatella, että henkilöllä ei enää ole fyysisiä tai henkisiä voimavaroja eläinten hyvinvoinnista huolehtimiseen.

Eläintenpitokiellon määrääminen syyttäjän vaatimuksesta tulisi muuttaa niin, että tuomioistuimella voi määrätä eläintenpitokiellon syyttäjän vaatimuksesta poikkeavana, jos katsoo tämän aiheelliseksi. Tuomioistuimella tulisi olla oikeus ja velvollisuus määrätä eläintenpitokiello riippumatta siitä onko syyttäjä sitä vaatinut ja olematta sidottu siihen, miten syyttäjä on eläintenpitokielloa vaatinut.

Esitetty ehdotus pidentää eläintenpitokiellojen vähimmäiskestoja sekä porrastaa niitä siten, että törkeästä eläinsuojelurikoksesta seuraavan eläintenpitokiellon vähimmäiskesto on tavanomaista

pidempi, on erityisen hyvä. Eläintenpitokiellon tarkoitus on ehkäistä eläimille aiheutuvaa kärsimystä. Eläintenpitokieltojen tulee olla riittävän pitkiä, jotta turvaamistoimi täyttää tarkoituksensa. Eläintenpitokiellon minimikeston perusmuotoisen eläinsuojelurikoksen kohdalla tulisi olla vähintään viisi vuotta ja törkeän eläinsuojelurikoksen kohdalla pysyvä.

Näkemyksenne eläintenpitokiellon rikkomisesta säädetyn rangaistusasteikon muuttamisesta?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

On hyvä, että törkeään eläinsuojelurikokseen syyllistynyt henkilö olisi aina määrättävä eläintenpitokieltoon ilman nykyisen kaltaista poikkeusmahdollisuutta ja perusmuotoiseen eläinsuojelurikokseen syyllistynyt henkilö määrätä eläintenpitokieltoon, jollei kiellon määräämättä jättämiselle ole erityisen painavia syitä. On myös kannatettavaa, että eläintenpitokiellon rikkomisen rangaistusasteikkoa muutettaisiin niin, että siitä voi seurata vankeusrangaistus. Tämä parantaisi järjestelemän oikeasuhtaisuutta ja mahdollistaisi myös eläintenpitokieltojen valvonnan.

Edellä mainituille toimenpiteille mahdolliset vaihtoehtoiset keinot?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Muita huomioita

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Eläinsuojeluasioita käsitteleville tuomareille olisi tarpeen järjestää pakollista koulutusta, jotta tuomiot eri tuomioistuimissa saataisiin linjaan keskenään. Ministeriöiden yhteistyönä olisi hyvä toteuttaa laatuhanke eläinsuojelurikosprosessin kehittämiseksi. Hankkeessa kuvattaisiin prosessi eläinsuojelurikosten esitutkinnasta tuomioon ja luotaisiin kehystä eläimen kokeman kärsimyksen sekä sen tarpeettomuuden määrittelyyn.

Raussi Satu
Luonnonvarakeskus, Eläinten hyvinvointikeskus